

TLAČOVÁ SPRÁVA

Autor, titul výstavy: Miloš Balgavý: Cesty farieb
Miesto konania: Galéria Jána Koniarka v Trnave, Kopplova vila, Zelený kričiek 3, Trnava
Kurátorka: Beata Balgavá
Vernisáž: štvrtok, 12.december 2013 o 18.00 hod.
Trvanie výstavy: 12.12. 2013 – 26.1.2014

Galéria Jána Koniarka v Trnave predstavuje v decembrovom programe výstavu akademického sochára Miloša Balgavého s názvom Cesty farieb.

Miloš Balgavý sa narodil 15. januára 1955 v Bratislave. V rokoch 1970-1974 študoval na keramickom odbore Strednej školy umeleckého priemyslu v Bratislave, 1978-1984 na oddelení sklárskeho výtvarníctva Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave.

Sklo je tuhú kvapalinou, nepatrí medzi látky pevného skupenstva. Pevným sa stáva pri teplote, pri ktorej prijíma krehkosť. Poeticky - sklo je skamenený pohyb. Miloš Balgavý, umelec, tvoriaci výlučne v hmote skla hovorí: „Podstatou tvorby so sklom je porozumenie tomuto materiálu, jeho odkliatie, otvorenie, nasadenie a potom zmierenie sa s opustením. Všetko začína svetlom, jeho uchopením pre možnosť vzniku ďalšieho, nového farebného obrazu. Dráždivá je sila odporu skla, napätie a boj, ktorý je s ním treba zvädzať. Fascinuje ma neustály boj s tvrdosťou a krehkosťou. Milujem farbu, ibaže mne diktuje materiál, ja materiálu nediktujem. Je to skúška sklom. Pohybujem sa rád na hrane možného, ponúkam svetlo a krehkosť, pretože o čo sú veci a javy krehšie, o to sú náročnejšie. A stále ma ovplyvňujú možnosti – dostupnosť alebo nedostupnosť materiálu, dostupnosť alebo nedostupnosť spracovania, alebo dospel, či nedospel som k ich prekonaniu.“

Výstava Miloša Balgavého v Galérii Jána Koniarka je ukážkou jeho najnovšej tvorby a súčasne jeho prvým vystúpením v galérii mesta, v ktorom žije, a od ktorého dostal v marci 2013 cenu (Cena Mesta Trnavy). Trnavskej verejnosti sa predstavil v Galérii Jána Koniarka jediný krát - v roku 1987, na svojej autorskej výstave vo výstavných priestoroch v Atómových elektrárňach v Jaslovských Bohuniciach. V roku 2013, v priestoroch Kopplovej vily, sa zrelý umelec prezentuje svojimi dielami, ktoré začali vznikať v čase prípravy na medzinárodné sklárske sympóziu v Novom Bore v roku 2012, po trojročnom uváženom „mlčaní v skle“. Dôvodom bolo dokončenie monografie Miloš Balgavý Keramika. Voľná tvorba a dizajn autoriek Beata Balgavá, Dana Janáčková, Dagmar Poláčková, fotografky Jany Hojstričovej a grafického dizajnéra Pavla Chomu, spracovávajúcej výtvarný odkaz jeho otca.

Sklené objekty vytvorené na novo borskom sympóziu – Odkiaľ kam a Pocta pani Seijs sú na počiatku tých úvahových, ktoré sa zapodieávajú súvislosťami a vzťahmi celkov, stojacich pričasto proti snom jednotlivca. Balgavého šikmé plochy (Odkiaľ kam) sú jemným naznačením tisícich plošín života. Tak ako tvorba umelca svojou čistotou a harmóniou súvisí vo svojom základe s Doesburgovým De Stijl, korešponduje táto jej fáza s jeho elementarizmom a odkazuje diagonálami na energie života, hoci Holanďan Theo Van Doesburg smeroval viac k architektúre a dizajnu. Dôležitou pre elementarizmus je však myšlienka, že život a umenie nie sú dva oddelené svety.

Nóvum v spôsobe prezentácie umelcovho diela tvoria fotografie „sklených skíc“ predchádzajúcich výsledný tvar a podobu Balgavého posledných sklených objektov. Ich autorkou je sklárska výtvarníčka Danica Balgavá (1986). Jej gény, poznanie skla, vzťah k svetlu, fotografické nadanie i možnosti prienikov vnášajú novú optiku do videnia sklených objektov zrelého umelca – po prvý krát odkrývajú procesuálne v autorovom diele, zachytávajú rozpracovaný detail skla a stávajú sa nielen obrazom, ale aj potvrdením umelcovej celoživotnej fascinácie sklom.

Súčasťou výstavy Miloša Balgavého sú fotografické obrazy jeho diel. Pôsobivé farebné „portréty“ Balgavého skla fotografky Jany Hojstričovej sa vyformovali z procesu vzájomnej dlhoročnej spolupráce týchto dvoch umelcov, rovnako ako architektúra výstavy, ktorej autorkou je architektka Zuzana Nádaská.

Beáta Balgavá